

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG GIẢNG DẠY GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Đào Xuân Trường

Giảng viên Khoa Quân sự, Trung tâm GDQP&AN Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: Trong những năm qua cùng với sự phát triển vượt bậc của cuộc cách mạng khoa học công nghệ 4.0 và xu hướng hiện đại hóa giáo dục trong hệ thống giáo dục quốc dân thì việc ứng dụng Công nghệ thông tin vào phục vụ công tác giảng dạy là nhu cầu thiết yếu đối với từng ngành học, cấp học, đặc biệt là trong môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh, góp phần phục vụ cho việc bổ trợ các nội dung giảng dạy thực hành thông qua các tư liệu, hình ảnh là cần thiết.

Từ khóa: ứng dụng, công nghệ thông tin, Giáo dục Quốc phòng và An ninh

APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY IN TEACHING NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION AT THAI NGUYEN UNIVERSITY

Dao Xuan Truong

Lecturer, Military Faculty, Center for National Defense and Security Education, Thai Nguyen University

Abstract: In recent years, along with the remarkable development of the 4.0 scientific and technological revolution and the trend of modernizing education within the national education system, the application of information technology in teaching has become an essential need for each field and level of education, especially in the subject of National Defense and Security Education. This contributes to enhancing practical teaching content through necessary materials and images.

Keywords: application, information technology, National Defense and Security Education

Nhận bài: 11/12/2024

Phản biện: 01/01/2025

Duyệt đăng: 05/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục quốc phòng và an ninh là một nội dung quan trọng trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Trong từng giai đoạn, công tác Giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên có những sự điều chỉnh phù hợp với đường lối chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Đặc biệt, từ khi Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh (Luật số: 30/2013/QH13) có hiệu lực thi hành thì tầm quan trọng của công tác giáo dục Quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên được khẳng định là một môn học chính khóa trong các trường trung học phổ thông, trường trung cấp chuyên nghiệp, các trường cao đẳng và đại học.

Trong những năm qua cùng với sự phát triển vượt bậc của cuộc cách mạng khoa học công nghệ 4.0 và xu hướng hiện đại hóa giáo dục trong hệ thống giáo dục quốc dân. Việc ứng dụng Công nghệ thông tin vào phục vụ công tác giảng dạy là nhu cầu thiết yếu đối với từng ngành học, cấp học, đặc biệt là trong môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh.

Xét thấy việc đưa Công nghệ thông tin vào phục vụ giảng dạy ở các nội dung thực hành của môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh ở Đại học Thái Nguyên là rất cần thiết nhằm giúp sinh

viên có cái nhìn trực quan về từng sự việc, từng nội dung của bài học thông qua việc trình chiếu những hình ảnh, nội dung có liên quan đến các vấn đề, nội dung bài học của học phần, giới thiệu cho sinh viên có cái nhìn tổng quan cả về lý thuyết và thực hành của môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh ở Đại học Thái Nguyên. Đối với các nội dung thực hành của môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh, quán triệt quan điểm của Đảng về việc kết hợp nhuần nhuyễn giữa nội dung lý thuyết và thực hành, trong đó lấy thực hành là chính. Do vậy, việc đưa công nghệ thông tin vào giảng dạy phục vụ cho việc bổ trợ các nội dung giảng dạy thực hành thông qua các tư liệu, hình ảnh là cần thiết. Bên cạnh đó, chúng ta cũng không nên xem nhẹ các phương pháp giảng dạy truyền thống mà đòi hỏi phải có sự kết hợp hài hòa giữa hai phương pháp trên.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy giáo dục quốc phòng và an ninh ở Đại học Thái Nguyên

Trong những năm qua, chất lượng đội ngũ giảng viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Thái Nguyên cơ bản đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng. Giảng viên luôn phát huy tính tích cực, sáng tạo trong công tác

giảng dạy phù hợp với từng đối tượng sinh viên và từng giai đoạn phát triển của xã hội.

Để chất lượng học tập các nội dung thực hành cho sinh viên ngày càng đạt hiệu quả cao, ngoài việc sử dụng các phương pháp dạy học truyền thống, người giảng viên phải vận dụng các phương pháp dạy học hiện đại như: Ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng các phần mềm biên soạn bài giảng điện tử: Power point, canva,... Từ đó giúp người học quan sát một cách toàn diện về nội dung cả lý thuyết và thực hành, thông qua sự hỗ trợ của kỹ thuật hiện đại người học có thể quan sát các nội dung, sự vật theo cấu trúc không gian đa chiều, quan sát từ ngoài vào trong, sự chuyển động của các bộ phận có liên quan của phần bình khí vũ khí bộ binh, các nội dung có liên quan người học có thể nghe và nhìn trực quan các tiếng động và uy lực sát thương của các loại vũ khí, đạn, thuốc nổ trong chiến đấu. Đối với bài giảng lý thuyết thì nội dung bài giảng được thể hiện đầy đủ trên các slide trình chiếu thông qua ứng dụng phần mềm biên soạn bài giảng điện tử. Nội dung bài giảng phong phú, hình ảnh minh họa sống động giúp người học có sự hứng thú đối với bài học, môn học, giúp người học vừa nghe, nhìn, ghi chép những nội dung cần thiết một cách hài hòa.

Tuy nhiên, trong quá trình trao đổi kinh nghiệm, vẫn còn một số khó khăn trong việc vận dụng phương pháp dạy học hiện đại như:

Thứ nhất, giảng viên phải có những kiến thức cơ bản về ứng dụng công nghệ thông tin trong việc biên soạn bài giảng điện tử, đặc biệt đối với giảng viên lớn tuổi, hợp đồng thỉnh giảng và giảng viên là sĩ quan quân đội nhân dân hoặc lực lượng công an nhân dân đã nghỉ hưu.

Thứ hai, việc đưa những tư liệu, thông tin, hình ảnh phải rõ ràng, có minh chứng nguồn trích dẫn cụ thể tránh những thông tin sai lệch, những trang thông tin không chính thống. Đòi hỏi người giảng viên, người truyền đạt phải có kinh nghiệm, kiến thức sâu rộng về nội dung môn học, nắm chắc đường lối, quan điểm của Đảng về Giáo dục quốc phòng và an ninh.

Thứ ba, tốn nhiều thời gian để học hỏi, nghiên cứu về nội dung, biên soạn bài giảng điện tử. Về tư thế, động tác nếu sử dụng đồ dùng trực quan đặc biệt là quan sát phim (clip), tranh ảnh không khéo sẽ làm phân tán sự chú ý của người học, những động tác kỹ thuật của nội dung học sẽ lướt

qua nhanh làm cho người học khó hình dung động tác để làm theo.

2.2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng kết hợp phương pháp dạy học truyền thống và dạy học hiện đại trong giảng dạy thực hành môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh ở Đại học Thái Nguyên

Để việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy các nội dung thực hành nói riêng, môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh ở Đại học Thái Nguyên nói chung ngày càng hiệu quả, thiết thực, cần tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, đối với những bài học có phần lý thuyết và thực hành thì nên giới thiệu phần lý thuyết trong phòng học (giảng đường) có sử dụng máy chiếu để giảng viên trình chiếu những nội dung giới thiệu thông qua và sử dụng những hình ảnh, phim tư liệu,... trong bài giảng để sinh viên nắm rõ hơn về nội dung sau đó mới giới thiệu nội dung thực hành. Trong quá trình giảng dạy bên cạnh sử dụng hình ảnh, phim tư liệu,... giảng viên nên liên hệ thực tiễn những vấn đề có liên quan để sinh viên tiếp thu nhanh chóng. Kết hợp nhuần nhuyễn cả hai phương pháp dạy học truyền thống và hiện đại.

Hai là, đối với phần thực hành, giảng viên sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống trong việc sử dụng mô hình, học cụ kết hợp với làm mẫu động tác thực hiện theo phương châm “Miệng nói, tay làm, tai lắng nghe”, thực hiện theo ba bước: làm nhanh khái quát động tác, làm chậm vừa nói vừa làm và làm tổng hợp động tác.

Ba là, chú trọng hơn nữa trong việc rèn luyện thuần thục từng động tác của nội dung thực hành cho người học, thực hiện kết hợp tư tưởng với tác phong của người học, giúp cho sinh viên tiếp cận nội dung bài học, từ chỗ chưa biết đến chỗ biết, từ chỗ biết đến trở thành kỹ xảo, kỹ năng và sử dụng thành thạo các loại vũ khí quân dụng hiện có trong trang bị.

Bốn là, dạy những điều cần trong chiến tranh. Trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, thực tiễn trong quá trình giảng dạy, Kinh nghiệm thực tế của bản thân kết hợp cùng với sự tham gia của đồng nghiệp. Việc thực hiện công tác giảng dạy phải thực sự, thực tế, vận dụng các quan điểm, nguyên tắc, mối kết hợp trong giảng dạy, chú trọng sự kết hợp lý luận với thực tiễn, lý thuyết với thực hành lấy thực hành là chính, kết hợp giữa kỹ thuật

với chiến thuật, giữa cơ bản với ứng dụng, sát với thực tế chiến đấu, mô phỏng các tình huống chiến đấu, động tác kỹ thuật, chiến thuật, coi thao trường như chiến trường, vận dụng phương châm “Thao trường đồ mồ hôi, chiến trường bớt đổ máu”. Giảng viên kết hợp lồng ghép việc kể chuyện chiến đấu, những trận đánh tiêu biểu qua hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ... ,đưa những hình ảnh, thông tin mới về hoạt động quốc phòng và an ninh trong giai đoạn hiện nay vào bài giảng, tạo sự sinh động, hấp dẫn, lôi cuốn người học qua từng chuyên đề.

Năm là, cần xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động ngoại khóa trong thời gian sinh viên học tập môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh như: Tham quan bảo tàng, di tích lịch sử, tham quan các doanh trại quân đội, nói chuyện truyền thống, hoạt động hội thao quốc phòng và tham gia các hoạt động xã hội,... giúp sinh viên tiếp thu kiến thức từ thực tế, gắn việc học đi đôi với hành, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh.

III. KẾT LUẬN

Những tiến bộ của khoa học-công nghệ, đặc biệt là thành tựu từ cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang chi phối, tác động mạnh mẽ đến công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên tại các trung tâm. GDQP-AN là môn học chính khóa có vị trí quan trọng trong sự nghiệp xây dựng bảo vệ Tổ Quốc, rèn luyện hình thành nhân cách, góp phần nâng cao dân trí quốc phòng, củng cố nền quốc phòng toàn dân. Thông qua đó sinh viên được nâng cao hiểu biết về truyền thống vẻ vang của dân tộc Việt Nam, về Quân đội nhân dân Việt Nam và một số nội dung cơ bản về Quốc phòng – An ninh, rèn luyện tác phong, nếp sống tập thể có kỷ luật, Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy giáo dục quốc phòng và an ninh ở Đại học Thái Nguyên là cần thiết phù hợp với xu thế phát triển chung của thế giới.

Tôi xin được trân trọng cảm ơn Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Thái Nguyên đã cấp kinh phí hỗ trợ cho nghiên cứu này!

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam. *Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tăng cường công tác giáo dục quốc phòng toàn dân trước tình hình mới*; 2007.

Quốc hội. *Luật giáo dục quốc phòng và an ninh* Luật số: 30/2013/QH13.

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 của Ban Chấp hành Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

Điều lệnh quản lý bộ đội Quân đội nhân dân Việt Nam, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân, 2015.

Giáo trình Giáo dục quốc phòng - an ninh (dùng cho sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng), Tập 1, 2, Nhà xuất bản Giáo dục, 2019.